

Kalisz

Bazylika pw. WNMP i Sanktuarium Św. Józefa z Nazaretu

Opis kościoła: Jacek i Maria Łempiccy, *Święci w Polsce i ich kult w świetle historii*, Kraków 2008, str. 210-211
lub:

Józef: <http://sancti-in-polonia.wietrzykowski.net/2j.html>

Kolegiata, bazylika mniejsza pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i Świętego Józefa, pl. św. Józefa 7.

Parafia została erygowana w 1303 roku. Obecny kościół późnobarokowy z XVIII w. posiada gotyckie prezbiterium i zakrystię. W kopule polichromia z 1831 r. ze scenami ze Starego Testamentu, odkryta spod przemalowań 1957 r.

W ołtarzu głównym znajduje się obraz Matki Bożej z XV wieku.

W kaplicy, w ołtarzu późnobarokowym z 1790 roku, z rzeźbami czterech Ewangelistów, jest obraz Świętej Rodziny, pochodzący z 2 połowy XVII wieku, przystrojony srebrnymi sukienkami rokokowymi z 1768 roku, na zasuwie Hołd Magów z 1805. W tym, słynącym cudami obrazie, zwanym obrazem św. Józefa, koronowanym w 1796 r., odbiera cześć św. Józef Kaliski.

W kaplicy św. Józefa są obrazy przedstawiające m. in. papieża poświęcającego korony św. Józefa; św. Józef błogosławi Kalisz; Obraz „Suplikacje do św. Józefa” z postaciami Stanisława Augusta Poniatowskiego, prymasa Michała Poniatowskiego, papieża Piusa VI i przedstawicieli różnych stanów, mal. ok. 1790 r., sygn. (obraz był pierwotnie na zasuwie ołtarza w kaplicy św. Józefa, teraz w prawej nawie). Witraż z postacią św. Józefa z toporem ciesielskim.

W kościele jest monstrancja wieżyczkowa z pocz. w. XVI z figurkami Chrystusa Odkupiciela i Matki Boskiej, oraz św. Józefa z w. XVII, odnowiona 1953 r.

Pierwotny romański kościół pw. św. Pawła, mający tytuł kolegiaty, uległ zniszczeniu i w roku 1350 arcybiskup Jarosław Skotnicki przeniósł kolegiatę do nowo wybudowanego kościoła Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i św. Józefa. W sierpniu 1783 roku zawaliła się jedna ściana nawy i fasada, zamieniając kolegiatę w gruzowisko. Obraz św. Józefa pozostał nietknięty. Prałat Józef Kłossowski w 1790 r. wyremontował świątynię i doprowadził do stanu obecnego. Wielki ołtarz murowany i mozaikowany w kolorze marmuru chęcińskiego wystawił biskup kujawsko-kaliski w latach 1829-1832. W ołtarzu tym znajduje się cudowny obraz Matki Bożej zwanej „Matką Bożą od ognia” (ab igne). Zasłynął on łaskami od połowy XV wieku.

Utrata akt Kolegiaty w pożarze nie pozwala uzyskać wiadomości o początku obrazu Świętej Rodziny, kto był twórcą i w jakim czasie go sprowadzono do Kolegiaty Kaliskiej. Możliwym jest, że autorem obrazu mógł być brat Bonifacy Jatkowski z zakonu reformatów, który studiował malarstwo we Włoszech. Namalował on wiele obrazów, w tym też wizerunek św. Józefa w kościele poreformackim nazaretanek w Kaliszu.

Ksiądz Stanisław Józef Kłossowski przytacza w dziele przez siebie wydanym: „Cuda i łaski za przyczyną i wzywaniem mniemanego Ojca Jezusowego, Józefa świętego.” (Kalisz, 1788), informację o cudzie, który miał dać początek kultu św. Józefa w Kolegiacie Kaliskiej. – „*We wsi Solec, niedaleko Kalisza, żył człowiek, który bardzo ciężko chorował. Był on już sparaliżowany tak że nie mógł się ruszyć o swej mocy. Gdy tak i jemu jak i domownikom choroba się bardzo przykrzyła, wtedy prosił Boga o śmierć. Wtem następującej nocy zjawia się mu mąż sędziwy, którego chory uznał za św. Józefa, i mówi mu aby kazał wymalować obraz i oddać go kolegiacie. Oddaj ten obraz Kolegiacie Kaliskiej a zupełnie zdrów będziesz*”.

Obraz miał przedstawiać Dzieciątko Jezus prowadzone za rączkę przez Matkę Bożą, trzymającą berło i przez św. Józefa trzymającego lilię, nad nimi miał się unosić Duch Święty w postaci gołębicy a nad nimi Bóg Ojciec jako starzec, który trzyma glob ziemski. Według tego widzenia z ust Boga Ojca miał iść napis: „*Idźcie do Józefa, oddaj ten obraz Kolegiacie a zupełnie zdrów zostaniesz*”. Kazał ów świątobliwy człowiek natychmiast obraz wymalować i poświęcić, a skoro go zobaczył i ucałował, wnet został uzdrowiony. Zawieszono obraz na filarze.

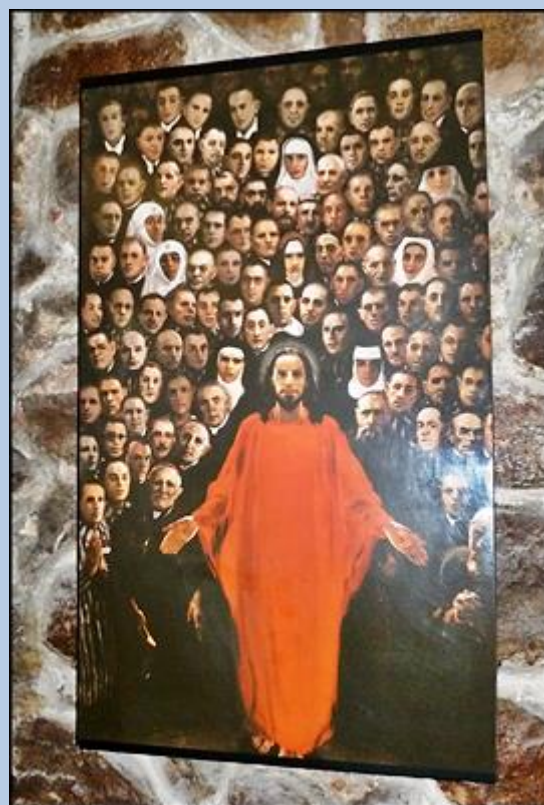
Można sądzić, że kult św. Józefa był już na początku XVII wieku. Ludzie modlili się do Świętego, zawieszano liczne wota, za Jego pośrednictwem wierni uzyskiwali liczne łaski. W XVIII wieku pisze ks. Józef Kłossowski o 600 cudownych wydarzeniach. Opisał 286, które były w latach 1751- 1779.

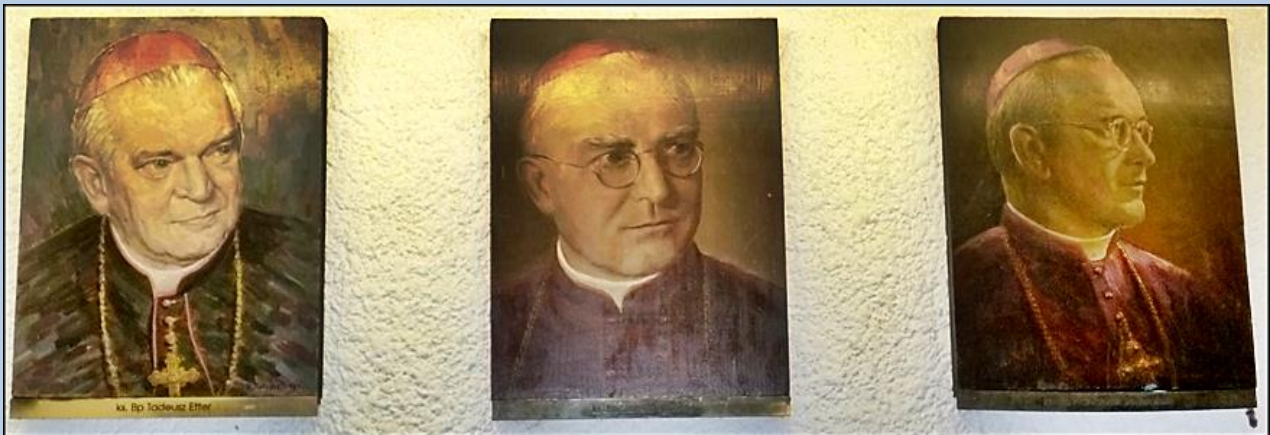

(str. 214) W sanktuarium kaliskim znajduje się kaplica Męczeństwa i Wdzięczności ufundowana przez byłych więźniów obozu koncentracyjnego w Dachau. Kapłani polscy uwięzieni w Dachau (1944-1945) złożyli ślub św. Józefowi, że w razie odzyskania wolności, co roku będą pielgrzymować do jego sanktuarium w Kaliszu. Ślub

był złożony 22 kwietnia 1945 roku, kiedy groziło niebezpieczeństwo, że Niemcy wystrzelają wszystkich więźniów. Znalaziono po wojnie dokument rozkazu Himlera, że dnia 29 kwietnia o godzinie 21 należy wszystkich więźniów zlikwidować i w ten sposób zatrzeć wszelkie ślady zbrodni. Uczyniono to już z około 5 tysiącami Niemców i Rosjan, wyprowadzonych z obozu.

Tak też, w dniu 29 kwietnia corocznie spełniają złożony ślub, pod przewodnictwem biskupów, byłych więźniów (w roku 1977 na 7 zostało ich jeszcze 4).

Więcej: Józef, Kalisz: <http://sancti-in-polonia.wietrzykowski.net/2j.html>

Uzupełnienie:

W roku 1978 kościół kolegiacki otrzymał tytuł bazyliki mniejszej.

Wielkim wydarzeniem dla tej świątyni było uroczyste jej nawiedzenie przez Jana Pawła II w dniu 4 czerwca 1997 r.

Dziś w bazylice znajdują się Jego relikwie, a także kilkanaście relikwiarzy innych świętych i błogosławionych, m.in.: św. Teresy z Kalkuty, św. Ojca Pio, św. Zygmunta Szczęsnego Felińskiego, bł. Jerzego Popiełuszki. (J.N.)

Zdjęcia i uzupełnienie: Jan Nitecki

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)

Uzupełnienie *tsw*

